

נספח לפוסט תכנית סדורה ומחושבת מראש

עיקרי חוק הביטוח הלאומי עד 2009 ("החוק הישן")
 לעומת עיקרי התיקון בחוק הביטוח הלאומי - פרק ט': ביטוח נכות ("חוק לרון")
 נכתב ע"י עינת קדם וקובי כהן, ארגון הפעולה של הנכים

בחוק הישן

לנכים מלידה חושב שכר קובע (תקרת ההשתכרות) על בסיס שנות לימוד ביחס לשכר הממוצע במשק.

לנכים חדשים חושב שכר קובע (תקרת ההשתכרות) על בסיס ממוצע השתכרות קודם ביחס לשכר הממוצע במשק;

אדם שהרוויח עד רבע מהתקרה קיבל קצבה מלאה;

אדם שהרוויח עד חצי מהתקרה קיבל קצבה חלקית;

אדם שהרוויח יותר מחצי מהתקרה לא קיבל קצבה.

דרגות אי הכושר התבססו על הצמצום שחל בהשתכרותו בשל הנכות. הדרגות היו גמישות ונעו בין 40-100 אחוז:

- בין 40-74 אחוז - דרגת אי כושר חלקית המזכה בקצבה חלקית בשיעור הנע בין 40-74 אחוז

- 75% או 100% - דרגת אי כושר מלאה המזכה בקצבה מלאה

המצבים היו הפיכים ואפשר היה לנוע בציר הזכאות לקצבאות:

- הוכחת צמצום של עד 25% לעומת השכר הקובע - קיבלת קצבה מלאה;
- הכנסותיך עלו ליותר מרבע אך לא יותר מחצי מהשכר הקובע שלך – עברת לקצבה חלקית;
- הכנסותיך ירדו עד רבע מהשכר הקובע שלך – חזרת לקבל קצבה מלאה;
- הרווחת יותר מ-50% מהשכר הקובע שלך – קצבתך בוטלה;
- פוטרת או שאינך עובד מסיבה כלשהי – חזרת לקבל קצבה מלאה;
- חזרת לעבודה והרווחת עד רבע מהשכר הקובע – אתה ממשיך לקבל קצבה מלאה;
- חזרת לעבודה והרווחת יותר מרבע מהשכר הקובע אך לא יותר מחצי – עברת לקצבה חלקית.

בחוק לרון

1) תקרת ההכנסה של בעל ליקוי חמור (בעל ליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, מתאונה או ממום מלידה בשיעור של 70% לפחות או בשיעור של 40% לפחות) – 60% מהשכר הממוצע.

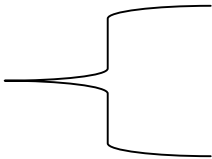
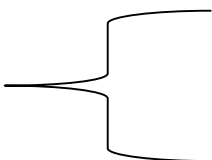
2) תקרת ההכנסה של בעל ליקוי לא חמור (בעל ליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, מתאונה או ממום מלידה בשיעור הנמוך מ-70%, או בשיעור הנמוך מ-40%) – 45% מהשכר הממוצע.

דרגות אי הכושר מתבססות על הכושר להשתכר. כעת "נכה" מוגדר כמי ש "אין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד, או שכושרו להשתכר כאמור צומצם עקב הליקוי, בין בבת אחת ובין בהדרגה, ב- 50% או יותר (לאי-כושר או להפחתת הכושר כאמור ייקרא בחוק זה - אי-כושר להשתכר); לעניין פרק זה יראו כנכה גם מי שהיה עובד קטין בתכופ לפני שנגרם לו אי-הכושר להשתכר" (סעיף 195 לחוק, הגדרות).

הכושר להשתכר נקבע ע"י פקיד התביעות, ועדה רפואית ופקיד השיקום: "פקיד תביעות כאמור בסעיף 298 יחליט אם התובע הינו נכה ויקבע את דרגת אי-כושרו להשתכר... בהחלטתו יביא פקיד התביעות בחשבון גם את השפעת ליקויו של התובע על יכולתו לחזור לעבודתו במלואה או בחלקה, ועל יכולתו לבצע עבודה אחרת או לרכוש מקצוע חדש מסוג העבודות או המקצועות שהתובע מסוגל לעסוק בהם והתואמים את כושרו הגופני ומצב בריאותו, וזאת לאחר שרופא מוסמך ופקיד שיקום שהמוסד הסמיכו לכך חיוו דעתם בכתב לעניין זה; פקיד התביעות לא יביא בחשבון אם הוצעה לתובע עבודה או אם לא השתלב בעבודה כאמור". (סעיף 209 לחוק). בדרגת אי הכושר להשתכר נלקחים בחשבון שינוי במצב התעסוקתי (יציאה לעבודה, גובה השכר, חריגה מעבר ל-21%, הכנסה שוללת שהובילה לקצבת עידוד, היקף המשרה וכדומה), הכשרה מקצועית (גם אם בפועל הנכה לא עוסק בכך), לימודים גבוהים, שיפור במצב רפואי בעקבות טיפול רפואי וטכנולוגיה מסייעת, ועוד.

על פי התקנות שאושרו, "המוסד לביטוח לאומי יהיה רשאי לבחון מחדש את יכולת השתכרות של מבוטח נכה לשם קביעת זכאותו לקצבת נכות כללית, במקרים הבאים: 1) אם נתגלו עובדות הקשורות במצבו הרפואי או בכושרו להשתכר, שהיו קיימות בעת מתן ההחלטה בעניינו ומקבל הקצבה לא הצהיר עליהן כנדרש. 2) אם בעקבות טיפול רפואי שקיבל הנכה חל שינוי מהותי במצבו הרפואי, כך שהוא אינו מגיע לסף המינימום של קבלת קצבת נכות. במקרים אלה, מקבלי קצבת הנכות יוזמנו לבדיקה מחדש ביוזמת המוסד וניתן יהיה להפחית את קצבתם."

בתיקון לרון נקבעו 4 דרגות אי כושר:

דרגות אי כושר חלקיות המזכות בקצבה חלקית בשיעור 60, 65 ו-74 אחוז		60% (1)
		65% (2)
		74% (3)
דרגת אי כושר מלאה המזכה בקצבה מלאה . הביטוח הלאומי כיוון לכך שרק נכים שאינם עובדים יקבלו דרגת אי כושר מלאה		100% (4)